

Lärosätets namn

Högskolan Kristianstad

Utbildningens namn

Speciallärarutbildning specialisering mot språk-, skriv- och läsutveckling 90 hp (1-90). Ingår i Lärarlyftet II.

Antal högskolepoäng

90 hp

Målgrupp

- Lärare eller förskollärare¹ som har sådan grundläggande lärarexamen eller förskollärarexamen som krävs för behörighet att undervisa i grundsärskolan, gymnasiesärskolan samt särskild undervisning för vuxna,
- lärare² som har sådan grundläggande lärarexamen som krävs för behörighet att undervisa som lärare i specialskolan,
- lärare eller förskollärare som har sådan grundläggande lärarexamen eller förskollärarexamen som krävs för behörighet att som speciallärare få bedriva undervisning som avser särskilt stöd i grundskolan, gymnasieskolan samt motsvarande skolformer enligt behörighetsförordningen och som dessutom är,
- anställda inom skolväsendet, dock inte inom förskolan eller fritidshemmet.

Särskilda tillträdeskrav

Deltagande i speciallärarutbildning inom Lärarlyftet II med nedanstående specialiseringar förutsätter att följande villkor är uppfyllda:

- För **specialisering mot språk-, skriv- och läsutveckling** krävs antingen att den sökande har en lärarexamen som är avsedd för undervisning i ämnet svenska, eller att den sökande genom sin examen fått behörighet att undervisa i svenska.
Om lärarens examen inte är avsedd för undervisning i svenska krävs att läraren blivit behörig att undervisa i ämnet genom högskoleutbildning eller, utan att ha blivit behörig i ämnet, har kompletterande högskolestudier om

¹ I vissa fall även fritidspedagoger som har en sådan examen som enligt behörighetsförordningen kan ligga till grund för avsedd behörighet.

² I vissa fall även fritidspedagoger som har en sådan examen som enligt behörighetsförordningen kan ligga till grund för avsedd behörighet.

minst 22,5 hp i ämnet svenska, eller inom kunskapsområdet språk-, skriv- och läsutveckling.

Studietakt

Halvfart termin 1-4, helfart termin 5.

Undervisningsform

Distans/campus

Utbildningen är upplagd som en distansutbildning med campusförlagda träffar. Antalet campusförlagda träffar är fem tvådagarsträffar per termin. Mellan de campusförlagda träffarna bedrivs undervisningen via en Internetbaserad kursplattform, its learning. Resterande tid utgörs av själv-, fält- och gruppstudier med nätbaserad kommunikation.

Startdatum

2017-08-28

Antal deltagare

Minimiantal 10 och maximumantal 30.

Utbildningens uppbyggnad och konstruktion

Speciallärarutbildningen är en påbyggnadsutbildning på avancerad nivå som omfattar 90 högskolepoäng. Genom hela utbildningen utgör speciallärarprofessionen och speciallärarkompetensen ett sammanhängande tema. Utbildningen är baserad på aktuell forskning och tar sin utgångspunkt i specialpedagogiken både som verksamhet och som forskningsområde samt i deltagarnas erfarenheter och kunskaper inom den egna verksamheten. Förmåga till kritisk reflektion och analys betonas i utbildningen. Utbildningen ska, i mötet mellan erfarenhetsbaserad och teoribaserad kunskap, ge deltagaren en fördjupad pedagogisk kompetens att möta den naturliga variationen av barns och elevers olikheter.

I utbildningen ingår verksamhetsförlagd utbildning (VFU) i form av fältstudiedagar. Under fältstudiedagar är syftet att med utgångspunkt från deltagarnas yrkeserfarenhet, studera, analysera och utveckla verksamheten utifrån den dynamiska process som utvecklas i mötet mellan teori och praktik. Erfarenheter från fältstudiedagar dokumenteras och bearbetas på olika sätt i utbildningen.

Inledningsvis i utbildningen studeras huvuddrag i specialpedagogik såsom forsknings- och verksamhetsområde kopplat till synen på lärande. Specialpedagogiska begrepp analyseras och problematiseras för att fördjupa kunskap och förståelse inom specialpedagogiken som verksamhet och forskningsområde ur historiskt, nationellt och internationellt perspektiv. Teorier och metoder för vetenskapligt arbete presenteras, studeras och prövas.

I utbildningens specialiseringskurs fördjupar deltagaren sina kunskaper inom området språk-, skriv- och läsutveckling. Språk- och begreppsutveckling liksom språkets

betydelse för lärande och kunskapsutveckling är ett centralt innehåll. Olika teori- bildningar avseende språkutveckling studeras och variation och sårbarhet i relation till språkutveckling behandlas. Under VFU undersöks, analyseras och utvärderas språkutvecklande arbete i förskola och skola samt hur språklig sårbarhet kan mötas och stödjas. Vidare fördjupas kunskapen om komplikationer och hinder i språkut- veckling med fokus på skriv- och läsutveckling. En språkpedagogisk utredning av och kring en elev genomförs under VFU:n. Utredningen analyseras i relation till lärmiljö och åtgärdsförslag utarbetas. Uppmärksamhet riktas också mot bedömning och betygsättning, liksom förebyggande och åtgärdande arbete. Speciallärarens roll att skapa förutsättningar för utveckling av lärmiljöer avseende språk-, skriv och läsutveckling betonas. Speciallärarens profession studeras och problematiseras utifrån etiska aspekter på yrkesroll och uppdrag.

Förutsättningar för individens utveckling, lärande och socialisation belyses där olika förklaringsmodeller granskas och problematiseras på organisations-, grupp- och individnivå. Vidare studeras och problematiseras skolans verksamhet utifrån styr- dokumenten samt utifrån organisations-, grupp- och individnivå. Teorier och me- toder för vetenskapligt arbete presenteras, studeras och prövas.

Speciallärarens roll som kvalificerad samtalspartner och rådgivare i frågor som rör språk-, skriv- och läsutveckling behandlas och kunskaper om professionella samtal, som redskap för att i samverkan med övriga aktörer utveckla goda lärandemiljöer, utvecklas.

Avslutningsvis fördjupar sig deltagarna ytterligare i vetenskapliga, forskningsmeto- diska och etiska frågeställningar inom området språk-, skriv- och läsutveckling. Ett självständigt vetenskapligt examensarbete utgör sista kursen i utbildningen.

Kursupplägget kommer att se ut enligt följande:

Termin 1 (ht 17) och termin 2 (vt 18)

Specialpedagogiska perspektiv på lärande och utveckling i en skola för alla, 30 hp

Termin 3 (ht 18) och termin 4 (vt 19)

Specialpedagogiska perspektiv på matematikutveckling (30 hp)

Termin 5 (ht 19)

Professionella samtal för utveckling av goda lärandemiljöer 7,5 hp

Vetenskapligt förhållningssätt 7,5 hp

Självständigt arbete med specialisering mot språk-, skriv- och läsutveckling 15 hp.

Kursupplägget är reviderat 2017-02-27 och godkänt av Skolverket.

Examinationer och bedömning

Examinationer sker såväl individuellt som i grupp. Former för bedömning varierar mellan olika skriftliga eller muntliga fördjupningsarbeten som exempelvis reflektionsprotokoll kopplade till aktuell litteratur, papers och skriftliga rapporter (både enskilt och i grupp) som försvaras muntligt. Ett självständigt examensarbete, som presenteras och försvaras vid ett särskilt seminarium, avslutar utbildningen.

Utbildningens lärare

Kerstin Ahlqvist

Universitetsadjunkt i specialpedagogik, fil master, specialpedagog. Kerstin är kursansvarig för och undervisar i specialpedagogprogrammet samt speciallärarprogrammet specialisering utvecklingsstörning.

Jonas Aspelin

Professor i pedagogik samt ämnesansvarig i pedagogik och specialpedagogik vid Högskolan Kristianstad. Jonas forskningsområde handlar om relationell pedagogik.

Barbro Bruce

Bitr professor i utbildningsvetenskap med inriktning specialpedagogik vid Högskolan Kristianstad. Hennes kompetensområde och tillika uppdrag på Högskolan gäller språk-, läs- och skrivutveckling samt sårbarhet/svårigheter i relation därtill, inom vilket också utgör Barbros forskningsintresse. Barbro har kursansvar för kurser inom forskningsmetod och vetenskapsteori samt handleder och examinerar examensarbeten.

Annette Byström

Universitetsadjunkt i specialpedagogik vid Högskolan Kristianstad, fil master, specialpedagog. Annette ansvarar för kurser och kursutveckling inom såväl specialpedagogprogrammet som speciallärarprogrammet. Handledare i examensarbete.

Catarina Grahm

Universitetsadjunkt i specialpedagogik, fil master, specialpedagog. Programområdesansvarig för specialpedagog- och speciallärarprogrammen. Catarina är ansvarig för utvecklingen av kurser inom ämnesområdet utvecklingsstörning.

Maria Kragh

Universitetsadjunkt i utbildningsvetenskap med inriktning specialpedagogik. Fil magister. Maria är kursansvarig för och undervisar i specialpedagogprogrammet och pedagogiska samtal på samtliga speciallärarprogram.

Linda Plantin Ewe

Universitetsadjunkt i utbildningsvetenskap med inriktning specialpedagogik. Linda undervisar inom såväl specialpedagog- som speciallärarprogrammet och är även verksam och kursansvarig inom uppdragsutbildningen.

Helena Sjunnesson

Universitetsadjunkt i specialpedagogik. Licentiat i pedagogik, inriktning specialpedagogik, specialpedagog. Helena är kursansvarig för och undervisar i speciallärar- och specialpedagogprogrammen, däri ingår handledning av självständiga arbeten.

Marianne Öberg Tuleus

Fil dr. i pedagogik och verksam som lektor i specialpedagogik vid Högskolan Kristianstad. Marianne undervisar inom såväl specialpedagog- som speciallärarprogrammen, och grundlärarprogrammet. Verksam som kursansvarig och undervi-

sande lärare, inom uppdragsutbildning med inriktning på verksamhetsnära pedagogisk-didaktiska frågor.

Daniel Östlund

Fil dr. i pedagogik och verksam som lektor i pedagogik med inr specialpedagogik vid Högskolan Kristianstad. Daniel är kursansvarig för och undervisar i specialpedagog- och speciallärarutbildningarna och är forskningsledare för forskningsgruppen specialpedagogik.

Gästföreläsare med specifik kompetens deltar som föreläsare vid olika tillfällen genom hela utbildningen.

Kursutvärdering

Kursutvärdering sker fortlöpande under kursens gång och utifrån olika perspektiv i relation till kursens mål och med tanke på kursens kvalitet. Deltagarnas helhetsupplevelse av kursens måluppfyllelse diskuteras samt utvärderas genom en skriftlig enkät vid utbildningens avslutning. Utvärderingen ska ge de deltagande lärarna möjlighet att reflektera över sin egen utveckling i förhållande till de förväntade målen som presenteras i kursplanen samt hur dessa kan relateras till den egna yrkesverksamhetens utveckling. Utvärdering och dess innehållsliga återkoppling betraktas som en del av kursens genomförande. Utvärderingsresultatet delges deltagarna och uppdragsgivaren samt ingår som underlag för vidareutveckling av kursen.

Studievägledning

Sektionen för Lärande och Miljö vid Högskolan Kristianstad har studie- och karriärvägledare som har särskilt ansvar för deltagare vid speciallärarutbildningen. Utöver att deltagarna har kontinuerlig tillgång till personlig vägledning är studie- och karriärvägledare med under utbildningens gång enligt följande:

- Vid kursintroduktionen presenteras vad validering innebär och hur det går till. Viktigt är att deltagarna få klarhet i skillnaden mellan begreppen tillgodoräknande av kurs och validering av reell kompetens. Se bifogad policy för Högskolan Kristianstad.
- Studie- och karriärvägledare återkommer under utbildningen vid en fysisk träff per termin vid behov.

Validering

Validering kommer att ske i enlighet med den policy som är framtagen vid Högskolan Kristianstad, kanslibeslut, dnr 2012-1121-71.

Utbildningen till Speciallärare med specialisering mot språk-, skriv- och läsutveckling 90 hp med inslag av validering motsvarar den utbildning som ges inom det reguljära programmet. En viktig grundläggande utgångspunkt är att den validering som görs är helt individuell vilket innebär att varje enskild deltagare, genom examination mot kursplanernas förväntade lärandemål, valideras på olika delar av utbildningen utifrån varje enskild deltagares utbildning, kunskaper och yrkeserfarenheter.

Det är viktigt att klargöra hur valideringsarbetet går till eftersom det får till följd att arbetsbelastningen för den enskilde deltagaren kan se väldigt olika ut för de olika

terminerna och att det är svårt att i förväg exakt veta hur varje enskild deltagares utbildning kommer att se ut.

Inför varje ny kurs gör deltagaren en självskattning utifrån respektive kursplan i enlighet med policydokument för tillgodoräknande av reell kompetens. Deltagaren kan sedan ansöka om tillgodoräknande av tidigare akademiska studier och om validering av reell kompetens för att möjliggöra tillgodoräknande av motsvarande kunskaper och färdigheter som förvärvats i yrkesverksamhet. Utifrån dessa underlag utformas sedan en preliminär individuell studieplan.

Kontaktperson

Kontaktperson lärosätet Lärarlyftet II: Pia Thornberg, tel 044-250 34 60,
e-post pia.thornberg@hkr.se

Kursansvarig lärare: Annette Byström, tel 044-2503283,
e-post annette.bystrom@hkr.se